

De Probatis|| Sanctorvm|| Historiis

Partim|| Ex Tomis Aloysii Lipoma-||ni, Doctissimi Episcopi, Partim Etiam||
Ex Egregiis Manuscriptis Codicibus, Qvarvm permultæ antehàc nunquàm
in lucem prodière

Complectens Sanctos Mensivm|| Maii Et Ivnii

Surius, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1576-

VD16 S 10258 - 10263

De S. Alexandro martyre quodam altero.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77393)

secramus, vt tuis sanctis precibus & meritis, quibus variarum soluis ægritudinum nexus, nos à peccatorum nostrorum vinculis absoluas, vt benignissimi Saluatoris gratia his expediri, in tremendo iudicij die, cælis & terris ardentibus, ipse nos à gehennæ flammis ereptos, tecum ad æternæ felicitatis gaudia deducat, cuius misericordiæ nullus est finis: Cui cum Patre & Spiritu sancto est regnum, virtus, honos & gloria per infinita secula seculorum, Amen.

MARTYRIVM SANCTI ALTERIVS ALEXAN-
DRI, AVTHORE SIMEONE METAPHRASTE.

13. Maij.
Cap. 1.

VO tempore impius Maximianus imperabat, persecutio multa contra Christianæ religionis sectatores per omnes regiones commota erat. Centurio autem quidam, demonum amicissimus, Maximiani Imperatoris iussu erexit templum Ioui longè ab vrbe Roma stadio vno. Edixit igitur Maximianus Imperator, vt quicumque Christianam fidem sequebantur, dijs ipsis sacrificare cogentur: iussitque omnes præsto esse in templi dedicatione, ac præcones ipsos per totam urbem indicere, vt quicumque illic essent deorum studiosi, crastino die omnes in templi dedicatione cum Imperatore convenirent. Itaque omnes, audita præconum voce & tubæ ipsius clangore, parati

erant vnà cum Imperatore in Iouis templo præsto esse. Multi ergo, rebus omnibus omissis, templum adierunt, & Ioui sacrificarunt. Quidam verò admodum diues, Tyberianus nomine, sub imperio suo habens milites, à Felice tribuno sibi commissos, omnes illos conuocauit, eisque hæc dixit: Audite, fratres. Scitis vos omnes, quemadmodum Imperator præcepit, vt hodierno die in templo Iouis cuncti vnà cum ipso præsto simus. Parate igitur vos, vt mecum vnà in templum veniatis. Hæc cum militibus suis diceret, nunciatum illis fuit, Imperatorem in templum venisse. Tunc celeriter cum Tribuno ipso milites omnes properabant, vt Imperatori assisterent.

Cap. 2.
Alexander
miles Christi-
anus.

Vnus verò ex illorum numero, nomine Alexander, cum à puero pietatem seruans, Deum ipsum timeret, Tribuno respondit: Si ad Deum illum, qui verè Deus cælestis est, nobis eundum esse dixisses, eumque adorandum, rectè quem locutus fuisses. Quos enim vos deos esse dicitis, demones illi sunt, non dii. Tum Tyberianus: Non omnibus, inquit, dijs, sed vni deo Ioui nobis nunc sacrificandum esse dixi, licet sint alij, quos & Imperator, & nos colimus. Ad hæc Alexander: Iouem ipsum deum nominasti: at ille talis est, qualis & ceteri, qui demones sunt valde fallaces, cum eos à quibus coluntur, circumuenire atque omninò perdere soliti sint: quemadmodum & vos ipsi asseritis, illum ipsum Iouem aliquando mulierem appetuisse, & cum illa iuxta mare inuenisset, ipsam deceptam corrupisse. Quis vestrum vnquam vidit, aut aliquando audiuit, Deum impuris facinoribus labefactari? Non solum igitur, vt dixi, demones, sed etiam fallaces illi sunt. At noster Deus corporeis oculis non cernitur, qui cæli & terræ effector est: neque ijs indiget sacrificijs, quæ vos impuris demonibus offerre consueuistis: sed sacrificium postulat purum ac sine sanguine. Hæc cum Tyberianus audiisset: Omitte, inquit, insaniam istam, Alexander, & deos ipsos beneficiorum authores ne contempnas, ne fortè Imperator hæc audiat, & aduersus me indignetur, quòd te talia dicentem feram.

Impiter im-
purus.

Cap. 3.

Hæc cum dixisset, festinabat vnà cum Imperatore in templo esse: erat enim tēpus, quo Imperator dijs sacrificia offerret. Memor verò eorum verborum, quæ à milite suo audiuerat, Maximianum adiit, & ita eum allocutus est: Milites omnes, Imperator, quos mihi maiestas tua commisit, tuo edicto inseruientes vidi: vnus verò è militibus non solum mihi repugnauit, sed deos etiam ipsos contumeliosis verbis affectit, affirmans deos illos, quos tu Imperator, & nos colimus, demones esse impurissimos: neque cogitat eos, qui edictis imperij tui aduersantur, mea manu interfici. Hæc cum Maximianus accepisset, militi, de quo hæc audiuerat, valde iratus fuit: &, Vbinam, inquit, ille est, de quo hæc dicitis? Agè duc illum ad me, vt sciam quid ille sentiat. Tum Maximiano Tyberianus: Ita edictum tuum, Imperator, & me ipsum miles ille pro nihilo fecit, vt huc venire neglexerit. Illic Maximianus iussit tres milites abire, & illum fer-

reis

reis catenis vincum ad se ducere. Beatus verò Alexander domi suæ in lecto requiescebat: erat autem hora quasi sexta. Tunc Angelus Domini in somnis illi apparuit, & ait: Esto fortis, Alexander, quoniam multa passurus es pro nomine Christi crucifixi: parata enim tibi sunt tormenta multa. En veniunt ad te Imperatoris milites: sed ne timeas, nequè cor tuum expauescat: ego enim missus sum, vt tibi opem feram aduersus omnia tormenta illa, quæ ab Imperatore afferenda sunt. Surge igitur, & Deum tuum ora: ego enim tecum ero, quoad cursum confeceris. Hæc cum beatus Alexander ab Angelo audiuisset, surrexit, & Deo psalmum illum cecinit: *Qui habitat in adiutorio altissimi, in protectione Dei cæli commorabitur. Dicit Domino, Susceptor meus es tu, & refugium meum in die tribulationis meæ: Et quæ deinceps sequuntur.* Cumque psalmum totum absoluisset, domo sua egressus, militibus illis occurrit, quos olim sodales habuerat. *Qui cum Alexandrum vidissent, præ timore in terram ceciderunt: erat enim eius adpectus, tanquam fulgur.*

Tunc beatus Alexander dixit: Surgite, fratres: quidnam timidi estis? Cui milites responderunt: Vidimus Dei potentia te circumdatum, & præ timore in terram cecidimus. Ad hæc Alexander: Audite, inquit, fratres. Deus ille cælestis prouidit seruo suo. Facite igitur vos, quod iussi estis in eum, contra quem missi fuistis, & me vincum ducite. Tum milites responderunt: Nos decreueramus nihil tibi dicere: quomodo igitur tu hæc ipsa cognouisti? Non necesse habeo, inquit Alexander, vobis multa loqui, quoniam propero ad certamen mihi propositum, quod cælestis Imperator mihi præparauit. Ego enim ab vrbe Roma Byzantium vsq; iturus sum. Hæc cum dixisset beatus Alexander, flexit genua, & has preces ad Deum misit: Domine Iesu Christe, Deus patrum nostrorum, laudabilis & benedictus es in secula. Nunc te precor, Domine, ne separet me à confortio iustorum tuorum, neque me ad te venientem repellas: quoniam nomen tuum sanctum & terribile mihi notum fecisti, quia tu es adiutor & susceptor meus. Mitto, quæso, Domine, Angelum tuum, qui mihi opem ferat, & coram Maximiano Imperatore orationem expeditam linguæ meæ suppeditet. Has preces cum Alexander compleuisset, milites in ipsum manus coniecerunt, eumque vincum ad Maximianum Imperatorem duxerunt. Mater autem ipsius Poemenia eam rem ignorabat. Milites igitur festinabant quamprimùm ad Imperatoris tribunal Alexandrum ducere. Turbæ verò cum eum vidissent, magnoperè obstupuerunt: erat enim ætate valdè robustus, annum agens quasi decimum octauum, adpectu ita formoso, vt Angeli alicuius speciem præ se ferre videretur.

Cum verò & adspexissent illum valdè hilarem, furore magno perciti, dixerunt: An non iste, qui talis est, multò antè debebat apud Imperatorem deferri? Hæc cum beatus Alexander audiuisset, exarscens, & vultum instar ignis accensum habens, ad sceleratos illos homines conuersus: Vos, inquit, de me Imperatori vestro nunciate. Maximianus igitur cum audiuisset Alexandrum præsto esse, Tyberianum accersiri iussit. Qui cum venisset: En, inquit Imperator, adest ille, cuius causa milites misimus. Cumque hæc dixisset, iussit Alexandrum ante tribunal sisti. Tunc Maximianus: Verè ne, Alexander, maiestatem meam contempsisti, quia ira stultè atque insolenter Tribunal vnà cum socijs tuis ad templum sequi noluisti, vt mecum simul magnum deum Iouem coleres? Ad hæc Alexander: Ego, inquit, Deum meum, qui in cælis est, colo, & eius filium Iesum Christum, & Spiritum sanctum: alium enim ipse neque noui, neque confiteri possum, cum nullus alius sit Deus, nisi quem ipse colo. Cum igitur præter cælestem hunc Deum alius non sit, ne me ampliùs de deo alio interroges. Quòd verò ad maiestatem tuam pertinet, ego neque minas, neque tormenta tua extimesco, quæcunque à te mihi afferenda sunt.

His auditis, iratus Maximianus, dixit: Et quid nam potest facere Deus iste, quem tu dicis? Respondit Alexander: Deus meus corporeis oculis non videtur, sed omnia potest facere: neque quicquam est, quod eius potentia subiectum non sit. At Maximianus: Est ne Deus, qui ab hominibus in cruce suffixus atque interfectus fuit? Obmutesce fatana, inquit Alexander: non enim dignus es, qui Christum crucifixum nomines. Stulte, quem crucifixum ac mortuum fuisse dixisti, an non eundem audiuisti à mortuis etiam resurrexisse, & multis, qui mortui fuerant, vitam restituisse? Ad hæc Maximianus: Miseret me iuuentutis tuæ, quòd ætate admodùm iuuenili te esse video. Misereat te, inquit Alexander, conditionis tuæ, & resipiscens eripe te ipsum à laqueis diaboli. Tum Maximianus dixit: Accede miserrime, & Ioui deo sacrificia, ne morte

Angelus cõ-
firmat fan-
ctum virũ.

Psal. 90.

Cap. 4.

Ducitur
vincum Ale-
xander ad
Maximia-
num.

Cap. 5.

Alexandri
confessio.

Cap. 6.

Magna li-
bertate re-
prehendit
tyrannum.

Blanditiæ
diaboli.

morte pessima intereas. Te ipsum, inquit Alexander, miserrimum appella, qui dæmones impuros veneraris: ego enim neque minas tuas, neque tormenta, quæcunque ipse allaturus es, extimesco, cum verum Deum adiutorem habeam. Maximianus autem: Iam dixi, me tuæ misericordia commotum esse. Accede igitur & dijs sacifica. Idque, si feceris, scito te vnum ex eorum numero futurum, qui in palatio meo regali primas tenent. Et quisnam, inquit Alexander, deus ille est, cui à me sacrificium offerri vis? Cui Maximianus: Magno Deo Ioui sacrificium offeres. Tunc beatus Alexander, elatis in cælum manibus, ita Deum precatus est: Domine Iesu Christe, ne derelinquas me humilem seruum tuum, sed opem feras mihi peccatori & indigno. Cumque preces compleuisset, oculos ad cælum erexit, & vidit cælos apertos, & filium Dei sedentem ad Patris dexteram: ac tunc Maximianum rursus interrogauit: Cuiusnam deo vis sacrificem? Ioui magno, inquit ille. Ad hæc Alexander: An ignoras, dæmonem & fallacem istum esse, quem tu deum appellas: quondam mulierem quandam concupiuit, & eius amore captus, tauri forma se induit, & præstigijs suis mulierem miseram decepit ac foedauit?

Cap. 7.

Hæc Maximianus cum audiuisset, ridens ait: Hoc nostrorum deorum potentiam demonstrat, quod hominibus tales se ostendunt, quales ipsi volunt. Propterea, inquit Alexander, laudas illorum turpia facinora, quia cum illis conuenis, neque Deum illum cognouisti, qui te honore & Imperio isto donauit. Tum Maximianus: Mihi quidem dij Imperium hoc largiti sunt. Cui Alexander: Tu quidem, inquit, veritatem odisti, ob idque Deum non agnoscis: & quamuis prudens videaris, te ipsum tamen perdidisti, dæmonibus fidem habens. Iterum dixit Maximianus: Multum profecto me miseret tuum, ob idque te sustineo, cum me contemnas, & ita mecum loquaris, quasi tuum similis ego sim. Propterea, inquit Alexander, te ipsum contemno, quod prudens cum appareas, stultus factus es, colens idola muta & sensu carentia. Cum enim immortalem Deum & semper viuentem impiè dereliqueris, patrem tuum satanam diabolum secutus es. Relinque igitur tenebras, & ad lucem te conuertere, ne pereas, & in sempiternum ignem tradaris. Tum iratus Maximianus, iussit ad se accersiri Tyberianum Tribunum. Cumque Alexandrum eiecisset, tradens eum Tyberiano: En, inquit, hominem hunc potestati tuæ trado, quin etiam præcipio, ut ab vrbe Roma Byzantium usque diligenter inquiras de nostris dijs, & de Iesu, qui dicitur, quem colit Alexander: cuius sectatoribus, quoscunque inuenies, nolim parcas, neque isti Alexandro, sed & ipsum, & omnes Christianos affligas, utcunque tibi visum fuerit, ut omnes edicto meo aduersantes cognoscant manu mea se posse interfici. Tum beatus Alexander: Gratias ago tibi, Tyranne, quod me per multas regiones celebrem fieri iussisti. Per deos ipsos, inquit Maximianus, non effugies manus Tyberiani. Non enim ille tuum miserabitur, quemadmodum ego misertus fui. Cui Alexander: De hac etiam re Deo meo gratias agam, si forte dignus inueniar, qui vbique gentium pro Christi nomine labores & ærumnas patiar.

Cap. 8.

Hæc cum audiuisset Maximianus, iussit Alexandrum extra tribunal eijci: quem cum Tyberianus eiecisset, & potestati suæ traditum haberet, postero die sedens in tribunali, iussit ipsum illum duci. Cum autem duceretur, risit ac dixit: En ut rursus satanas se instruxit, & contra me armatus est. Postquam autem ille ingressus fuit, Tyberianus ita eum affatus est: Quid est, ô Alexander? An adhuc in illa temeritate tua persistis? Fac, quod dico: dijs sacifica, & te ipsum à tormentis libera. Respondit Alexander: Vidi ego sempiternam gloriam mihi preparatam: qua re delectatus sum, & exultauit spiritus meus. Ad hæc Tyberianus: Si facies, quod iussit Imperator, & dijs sacrificabis, tunc magis lætari & exultare poteris. At si perges temerè agere, illud tibi prædico per deos omnes, per omnes vrbes ac regiones ossa tua à me dispergenda esse. Ego, inquit, Alexander, facio quod iubet Dominus meus cælestis, neque minas tuas timeo, neque tormenta tua formido. Hæc cum audisset Tyberianus, ira percitus, iussit Alexandrum suspendi, & eius carnes laniari. Cum verò laniaretur, vocem nullam emittebat: sed erigens oculos in cælum, Deo ipsi gratias agebat. Quod cum vidisset Tyberianus, iussit militibus Alexandrum è ligno depositum extra urbem educere, grauibisque carenis vinctum in Thraciam perducere.

Laniantur
eius carnes,
& gratias
agit Deo.

Cap. 9.

Angelus autem Domini eius matri apparuit in somnis, & ait: Surge Poemenia: quam celerrimè præpara pueros tuos & iumenta, nihil molestiæ in animo habens, ac filium tuum sequere: martyrium enim pro Christi confessione illi obeundum est.

Hoc

Hoc igitur, vt dixi, tibi molestum non sit, neque prius desistas, quàm ad locum ei propositum perueneris. Alexandri mater cum hæc audiisset ab Angelo, magnoperè lætata est: cumque surrexisset, sicut dixit illi Angelus, iter faciens sequebatur filium. Quæ in urbem ingressa, in quam perductus fuerat, illic eum inuenit, quo tempore à Tyberiano Præside interrogabatur. Cum igitur optima illa foemina eum vidisset, misera voce magna: Deus, inquit, ille altissimus pastor bonus, cui tu credidisti, adiutor tibi sit, fili mi. Postquam verò Tyberianus foeminae illius vocem audisset, quasiuit quænam esset vox illa: neque quisquam ex illa turba, quæ multa illic assistebat, potuit dicere, vndenam ea vox aduenerat. Tum Alexandro dixit Tyberianus: Agè, miser, dijs sacrificia. Sacrificio, inquit Alexander, sacrificium laudis caelesti Deo meo. Ad hæc Iudex: An non dixisti mihi, Alexander, vestrum illum Deum sacrificijs non egerit? Talibus, inquit ille, sacrificijs, qualia vos offertis, Deus meus non eget: sed sacrificium iustitiæ ac sanctitatis requirit, quoniam Deus noster sanctus est. Tunc iussit Tyberianus faces accensas eius maxillis admoueri, dicens: Videamus, an veniat Deus ipse, & liberet eum de manibus meis. Itaque ministri satanæ fecerunt, quod iussi fuerant, & faces accensas Alexandro admouerunt. Ille verò, elatis in cælum oculis, hæc dicebat: Gloria tibi sit, Domine Iesu Christe, qui Archangelum Michaëlem in Babylonem misisti, & tres illos pueros ab ignis fornace liberasti. Tu, Domine, libera me ab hora hac & præsentis angustia, & Tyrannum hunc subijce potestati tuæ, vt & ego cum Dauide illud dicam: Transiuimus per ignem & aquam, & eduxisti nos in refrigerium. At cum Tyberianus vidisset, ignem ipsum nullam vim habere contra Alexandrum, erubuit, & seruis suis præcepit, vt eum vinculis adstrictum ducerent: quibus & dixit: Interim præite vos: ego verò sequar. Mater autem Alexandri, cum filium à Iudicis conspectu abductum vidisset, rogauit milites, vt eam sinerent filium adire atque alloqui. Cum igitur illa propè accessisset, & Alexander matrem vidisset: Benè, inquit, mater domina mea, huc venisti: sequere me vsque ad eum locum, qui propositus mihi est, quemadmodum Christus Dominus hoc mihi reuelauit. Quidam verò è militum numero cum hæc viderent, dicebant: Tu quidem, Alexander, beatus es, quoniam magna est fides tua: magnus enim Deus est Christianorū. En vt multa tormenta passus pro nomine ipsius, nihil mali accepisti. Hæc dicentes iter faciebant, vt à Tyberiano iussi fuerant. Cum verò ad fontem venissent, & apud illum confedissent, cœperunt vnà cibum sumere: & beatum Alexandrū hortabantur, vt ipse quoque id faceret: erant enim dies quadraginta, quibus vir ille beatissimus neque panem, neque aquam gustauerat. Tunc Christi athleta, flexis in terram genibus, cœpit psalmum illum canere: Leuaui oculos meos in montes, vnde veniet auxilium mihi. Auxiliū meum à Domino, qui fecit cælum & terram. Domine Iesu Christe, serua me ouem tuam sine peccati labe, ne gaudeat inimicus meus super me: quoniam cognoui nomen tuum sanctum & terribile. Ne me confundas ante Tyrannum hunc, sed emitte Angelum tuum, & dexteram tuam, & esto adiutor & protector meus. Cumque preces compleuisset, illa ipsa hora adstetit Angelus Domini, ei que dixit: Ne timeas, Alexander, quoniam exaudiuit Dominus preces tuas, & me misit, vt tibi opem feram.

Cum verò ij, qui cum illo erant, Angeli cum eo loquentis vocem audirent, & neminem viderent, valdè timuerunt, & in terram prostrati sunt. Tum Alexander: Quidnam, inquit, fratres, vidistis, quod vos in terram prostrauerit? Illi autem responderunt: Audiuimus Dei vocem tecum loquentis, & timore percussi sumus, talem sonum non ferentes. Hæc cum illi dicerent, venit Tyberianus cum satellitibus suis. Erant autem cum illo & eius vrbis optimates. Quasiuit Tyberianus à ministris suis, quo nomine locus ille appellaretur. Responderunt illi, Iudicij locum appellari. Ducite, inquit Tyberianus, huc Alexandrum, qui Christianum se esse dicit, vt interrogem, quodnam sit eius consilium, si fortè, mutata sententia, dijs velit sacrificium offerre. Cum igitur Iudex ipse pro tribunali sederet, adstiterunt quatuor consiliarij. Tunc beatum Alexandrum interrogauit: Adhucne in temeritate illa tua praua & infania persistis, neque dijs sacrificas? Sed, vt video, corpus tuum robustum est, propterea non vis sacrificia dijs offerre. Me certè miseret tuū, ob idque ad deos ipsos omnium dominos te conuertere vellem. Tum Alexander respondit: Impie & excæcate filii satanæ, cum te ipsum diabolo tradideris, quomodo te miseret meū? Satanas enim pater tuus nemini misericordem se præbet: sed vult omnes secum vnà in gehennam ignis attrahere ac perdere. Itane, inquit Tyberianus, homo scelestissime, mecum loqueris,

Mater eius confirmat eum.

Facibus accensis inflamatur.

Dan. 3.

Psal. 65.

Psal. 124. Precatio eius.

Angelus eū corroborat.

Capit.

Sistitur rufus ad tribunal.

Verissima sententia.

ris, quasi ego sim tui similis? An propterea contumeliosis verbis me afficis, quod te benignitate & misericordia profecutus fuerim? Id quidem te hortari debet at, ut me honore potius, quam contumelia, prosequeris. Tum Alexander: Vere similis es patri tuo satanae, qui tanquam silex aliqua durissima, omni plane sensu careas. An ignoras locum hunc, iudicium appellari? Quae res manifeste significat, tibi Dei iudicium imminere. Veniet enim, qui iudicaturus est viuos & mortuos, & vnique operum mercedem redditurus. Tum cognoscere poteris, an haec, quae tibi dixi, vera sint. Nam Deus ipse te quoque iudicabit, quod sine misericordia seruum ipsius iudices. Ille enim videt, quam impie mecum agas, & quibus tormentis me crucies. Sed haec mihi gloriam, tibi vero perniciem maximam afferent.

Rom. 2.
Apoc. 22.

Cap. 11.
Per tribulos
trahitur.

Ceditur vir-
gis fraxine-
is.

Prædicat
Tribuno in-
teritū eius.

His auditis, Tyberianus magnopere iratus est, iussitque tribulos in terram spargi, & Alexandrum super illos sterni ac distrahi. Has arumnas cum vir ille beatissimus pateret, ne vocem quidem emittebat. Tyberianus vero, cum animaduerneret Alexandrum eos cruciatus non sentire, magis iratus, fraxineis virgis eum caedi iussit. At ille cum à militibus caderetur: Istane, inquit, homo impurissime, tormenta tua sunt? Adde alia, si qua habes his acerbiora: ego enim diuina ope adiutus, nihil istorum tormentorum sentio, cum Dominus meus Iesus Christus praesto mihi sit, & opem ferat. Habes igitur corpus meum in potestate tua: fac illi quod libet: animae autem meae, neque tu, neque pater tuus satanas vnquam dominabitur, sed Dominus meus Iesus Christus. Ad haec Tyberianus: Iamiam te in ignem conijciam, ut videam, an veniat Christus iste tuus, quem dicis, & te è manibus meis eripiat. Illud enim velim scias, carnes tuas & ossa per singulas regiones, per quas ego transiturus sum, dissipatum iri: & ne mulieres ipsae aliquid è carnibus tuis & ossibus inueniant, quod postea vnguentis odoratissimis perfundat, & ut sanctas aliquas reliquias venerentur, iubebo cineres tuos in fluuium proijci: sicque ne vestigium quidem aliquod memoriae tuae supererit. Tunc Alexander: Perdet, inquit, te Christus ipse, & carnes & ossa tua sub caelo ita disperget, ut monumentum tuum quamprimùm dispareat: futurum enim est, ut, Domino meo Iesu Christo ita prouidente, non redeas, neque Imperatoris tui scelesti adpectum videas: & debeat Deus memoriam tuam de terra, quoniam eum non cognouisti, neque miser illum honorasti, qui honorem & potestatem istam tibi largitus est. Nam si ipsum cognouisses, in caelo viuere potuisses. At nunc viuentem Deum reliquisti, & patrem tuum satanam diligis, cum quo in gehennam ignis detrusus peribis. Ego autem semper Domino meo & Saluatori Iesu Christo benedicam, qui me ex manibus tuis iniquis eripiet, quoniam ipsius est gloria & imperium in secula.

Cap. 12.

Angelus ter-
ret Tyberianum.

Haec cum Tyberianus accepisset, furore magno percitus, vultum mutauit, & iussit ministros suos eo in loco manere, & cenam parare. Cubuit autem illicipse cum toto satellitio suo: Alexandrum vero milites ipsi sub arbore quadam collocatum seruabant. Cum autem Tyberianus cubaret, adstitit illi angelus Domini valde terribilis, qui gladium tenens: Tyberiane, inquit, aduersum te ego veni, quoniam cum Alexandro Dei seruo tam iniquè te geris, ut videas ac scias, quam facile hoc gladio te interficere possim. Surge igitur, & per Illyricam regionem Byzantium quam celerrimè propera: tempus enim Alexandri Deo seruientis iam propè est. Cum Tyberianus rem ita terribilem vidisset, ita tremore correptus fuit, ut eius carnes ferè liquefierent. Cum igitur tremens surrexisset, cohortibus suis & principibus viris conuocatis, visum illud narrauit. Tum illi dixerunt: Volebamus quidem nos te admonere, ne malè atque iniuste Dei seruum cruciaries, sed timebamus: audiuius enim & nos, magnum esse Christianorum Deum, & eos, qui eius seruos cruciant, igne consumendos esse. His auditis, Tyberianus valde timuit, & illa ipsa noctis hora omnes iter facere, & beatum Alexandrum praere iussit. Cum verò multas vrbes praetergressus fuisset, in nullam introiuit, ut seruaret, quod ab Angelo per visum audierat, à quo admonitus fuerat, ut per Illyricam regionem quamprimùm Byzantium properaret. Per multos igitur dies non ausus est à beato Alexandro aliquid quærere: cuius corpus nulla ex parte debilitatum fuerat, sed integrum & robustum erat.

Cap. 13.

Præteriens igitur per Illyricam regionem, venit in urbem Sardiniam, in qua neque ipse, neque Iudex ingressus est. Cum verò eius ciuitatis optimates eum aduentare audiissent, obuiam illi cum multo comitatu processerunt. Christiani etiam homines, qui illic erant, cum audiissent Tyberianum venire, martyrem quandam secum habentem, egressi ex vrbe, Alexandrum seorsum in via stantem inuenerunt. Quem cum vidissent,

vidissent, ad eius pedes se abijcientes, dixerunt: Precare Deum pro nobis, serue Dei altissimi. At ille: Vos etiam, inquit, fratres, pro me Deum precemini, ut cursum meum in Christo perficiam, & coronam, quam promisit mihi Dominus, ab eo recipiam. Postea vero, quam urbem transierunt, quæ Clisura nominatur, & ad castrum quoddam, Bonamasius nomine, aduegerunt, quod est supra Philippi urbem ferè milliariis quadraginta, illic constiterunt. Tunc Tyberianus Alexandri memor fuit, & illum ad tribunal duci iussit: quem sic interrogauit: Num, Alexander, adhuc permanes in temeritate tua, neque vis ab ea desistere, & ad magnos deos ac misericordes accedere, Iouem, inquam, & Aesculapium, qui omnem terrarum orbem gubernant? Tum beatus Alexander: Excæcate, inquit, & stulte fili satanæ, adhucne vis à me aliud audire, quàm quòd dæmonibus non sacrifico? Ego enim initio dixi, me Christianum esse, & Dei cælestis cultum seruare, neque impuros dæmones vobis similes à me coli. Ad hæc Tyberianus: Auertat Deus, ut ego id faciam, non enim præcipio, ut dæmones, sed Iouem & Aesculapium, summos illos deos, colas. Obmutescere, satana, inquit Alexander: nihil enim sapias. Tum Tyberianus dixit: Si dijs sacrificium vis offerre, quamprimum dicas: sin minus, cur me & deos ipsos, scelestes, conuiciaris? Vide, Alexander, quid agas, & te misereatur tuus: rursus enim per deos omnem futurum tibi prædico, ut per omnes terras de te sermo diuulgetur. Hoc, inquit Alexander, valde cupio, & precibus à Christo meo exposco, ut omnes, qui terrarum orbem incolunt, ad Deum & Christum Dominum per me humilem & abiectum eius seruum gloriam referant. Tunc ait Tyberianus: Auferte hinc hominem istum, & à conspectu meo remouete: non enim eius contumelias ferre possum. Abducite ipsum in urbem Philippi, & conijcite in carcerem: ego enim vos sequar. Itaque cum beatum Alexandrum Tyberianus præmisisset, ipse quoque in Philippi urbem profectus est.

Rursus martyr ad tribunal ducitur.

Tyrannus dum vult martyris gloriam obsecrare, eam maximè illustret.

Cum verò eius urbis incolæ audiissent, Tyberianum cum suis cohortibus aduentare, optimates multo cum comitatu obuiam illi prodièrunt: qui in urbem illam ingressus est, Ioui & Aesculapio sacrificium oblaturus. Audièrunt & Christiani, qui erant in urbe illa, quemadmodum Tyberianus martyrem quendam in carcerem misisset. Itaque omnes in eum carcerem conuenerunt, & custodem illius precati sunt, ut sineret illos ad Christi martyrem introire, & eum videre. Id permisit custos, quippe qui & ipse Deum timebat. Cum igitur omnes ingressi, beatum Martyrem in ligno sedentem, & vinculis adstrictum viderent, ad eius pedes se deiecerunt, eumque, & ipsius vincula exosculabantur, ac dicebant: Verè faustus & felix nobis fuit aduentus tuus, serue Dei: urbem enim & patriam nostram hoc ipso felicitate futuram scimus. Patientiam igitur serua, ut cursum tuum conficias. Nos autem Christiani multo metu ac tremore hanc terram incolimus. Nam huius loci Præses singulis diebus nos Christianos inquit, ut puniat: sed ille quidem nobis minatur: at potestatem tamen nullam habet, qua nos detinere possit, quo minus Christiani simus: multi enim, diuina ope adiuuante, in hac urbe sumus, qui Christi fidem tenemus, ex quorum numero sunt & urbis huius optimates. Iidem speramus Christi potètia Gracos ipsos, malè de fide Christiana sentientes, ita superatum iri, ut omnes fiant Christiani. Esto igitur patiens Christi martyr, & quicumque ab impio Iudice cruciatus afferentur, eos forti animo perferas.

Cap. 14.

Christiani sancti martyris vincula osculatur.

Interea Tyberianus recordatus fuit, suo iussu Alexandrum fuisse missum in carcerem. Itaque ciuitatis illius optimatibus dixit: Scire debetis vos, Christianum hominem ab Imperatore ex urbe Roma fuisse mihi traditum, quem per totam viam admonerem atque hortarer, ut ad deorum religionem se conuerteret. Verum nihil adhuc in eo profeci: dura enim quædam respondens, & me & deos ipsos contemnit: eumque multis cruciatibus eum subiecerim, nihil illis læsus est. Si placet igitur, vobis presentibus, huc illum accersiri iubebo: fortasse multos reueritus, ad deos ipsos beneficiorum auctores se conuertet. Alexandrum igitur eductum è carcere, illuc accersiri, & ante tribunal sibi iussit. Cum igitur eò ductus esset, Tyberianus cum ciuitatis Præsidi Alexandrum sic interrogauit: Agè Alexander, an adhuc persuasum non habes, ut à priore sententia discedas? Cumque Christiani homines, qui in hac urbe sunt, omnes dijs sacrificent, tunc solus nobis repugnas, & deos contemnis? Agè saltem nunc mecum vnà & cum Præsidi templum ingredi, & dijs sacrificare. Tum beatus Alexander: Excæcate mentis homo, fili satanæ tecum vnà sedentis, quid à me vis amplius audire? Sapissimè tibi dixi, me Christianum esse, & dæmonibus impuris non sacrificare. Nunc igitur his omnibus audientibus profiteor, me cælestis Dei cultorem esse, neque Domini mei Iesu Christi

Cap. 15.

Rursus seditur coram Tyberiano.

Fortiter respondet tyranno.

nomen à me negari. Scito nihil præterea te à me auditurū. Hæc cum Tyberianus vnâ cum Præside audiuiſſet, iuſſit Alexandrū illinc amoueri, dicens: Abducite iſtū, milites, & vinctum per plateam ducite: ego enim vos ſequar. Cùm verò milites vnâ cum illo ad fluuium quendam veniſſent, cui nomen eſt Sermius, beatus Alexander manus & faciem lauit, & ad orientem ſolem conuerſus, his verbis Deum precatus eſt: Domine Ieſu Chriſte, laudo glorioſum & ſanctiſſimum nomen tuum, quod mihi dediſti, vt & in vrbe Philippi nominis tui confeſſionem ſeruarem.

Cap. 16.

His dictis, milites eum abduxerunt: cumque ad locum quendam veniſſent, vbi emporium erat, quod Caſtrameratio dicebatur, eos Tyberianus conſecutus eſt: qui cum Alexandrum vocaſſet, ei ita dixit: Scis, Alexander, crebro te fuiſſe à me ipſo admonitum, neque tamen diſs ſacrificium offerre voluiſſe? Rurſus, inquit Alexander, fili fatanæ, vis à me audire, quod non ſacrifico? Sæpius dixi me Chriſtianum eſſe. Tum Tyberianus ira percitus, iuſſit Alexandrum, ad quatuor palos alligatum & extenſum, à quatuor militibus ducentis verberibus pulſari. Hos cruciatus cum ſanctiſſimus ille Martyr fortiter ſuſtineret, vocem nullam emittebat, ſed oculos in cælum ad ſuū Dominum Ieſum Chriſtum erectos tenebat. Tum vox hæc audita eſt, è cælo demiſſa: Eſto bono animo, Alexander, neque tormenta iſta timeas: breuia enim ſunt, egoque tecū ſum. Hac voce audita, Tyberianus valde timuit, iuſſitque carniſices ab Alexandro abſtinere, Abduxerunt igitur illum milites. Poſtea verò ad caſtrum quoddam, cui nomen eſt Carafura, quod quadraginta miliaribus ab vrbe Philippi, & decem & octo diſtabat à Berœa, Alexander & Tyberianus peruenerunt. Cumque Tyberianus illuc ingreſſus eſſet, in caſtro illo diuerſatus eſt hora ſerè ſexta. Milites verò ſanctum martyrẽ Alexandrum ſecum habentes, vnâ cum ipſo prope caſtrum aliud ad locū arboribus conſitum diuerterunt.

Diriſſimè
verberatur.Cælitus cō
fortatur.

Cap. 17.

Tum martyr Alexander dixit militibus: Eamus, fratres, ad arbores illas. Cùm enim eum locū vidieſſet, valde oblectatus eſt. Itaque cum eò veniſſent: Verè, inquit, fratres, ego ſitio. Illi verò: Et vndenam hęc aquam habebimus? Expectate paulisper, fratres, inquit Alexander: poteſt enim Deus meus etiam hoc in loco nobis aquā ſuppeditare. Cumque hæc dixiſſet, flexis genibus, ita Deum orauit: Domine Ieſu Chriſte, qui lapidem in ſolitudo olim diſcidiſti, & aquam ex illo eduxiſti, ne populus tuus Iſraël ſiti deficeret: nunc tu miſericors respice ſeruū tuum, & hoc in loco aquam præbe, vt ego ſeruus tuus bibam, & nomini tuo gloriā reddam. His dictis, ſtatim tellus, quæ infra arbores illas erat, aperta eſt, & gelidiſſima ac puriſſima quædam aqua erupit: vnde & Alexander, & milites, qui cum illo erant, biberunt. Id cum vidieſſent milites, quod tam mirabiliter ſanctus martyr fecerat, mirati ſunt, & inter ſe dicebant: Verè magnus eſt Deus Chriſtianorum, quoniam ſic ſeruos ſuos exaudit. Tunc Tyberianus ſedens pro tribunali, iuſſit beatum Alexandrum illuc duci: quem interrogans: Agè, inquit, dic Alexander: Faciſne quod iubet Imperator, an non? Reſpondit ille: Ego cæleſtis Imperatoris mei ediſto parere volo, neque te aliquid eſſe puto, neque Imperatorem tuum, mortalem & caducum hominem. Hoc reſponſum cum Præſes ab eo accepiſſet, non ampliùs illic eum interrogare voluit: ſed conuocatis militibus, Celeriter, inquit, iſtum comprehendite, & in vrbe Berœam abducite. Ceperunt igitur illum milites, & ad fluuium quendam venerunt, cui nomen erat Arzon. Cùm autem eſſent feſſi de via, ſeipſos apud flumen illud refrigerabant. Illic quoque beatus Alexander manus & faciem lauit. Cumque arbores quaſdam celſiores vidieſſet: Venite, inquit, fratres, & parumper ſub arboribus illis quieſcamus. Cùm igitur illic milites, cum Alexandro ſederent, venit Tyberianus: qui cum eos ita ſedētes vidieſſet, Cur, inquit, ſceleſtiſſimi ſerui, hominem iſtum ſedere permittitis?

Exod. 17.

Precibus à
Deo aquam
impetrat.

Cap. 18.

Sāctus mar-
tyr venit
Berœam.

Poſtea verò, quàm in Berœam vrbe Tyberianus ingreſſus eſt, eius ciuitatis optimates illum acceperunt. Quauis enim plerique ipſorū Chriſti fidem ſeruarent, Imperatoris tamen metu eam rem diſſimulabant. Qui autem Chriſtianam fidem profitebantur, audientes Chriſti martyrẽ Alexandrū illuc venire, magno gaudio affecti, illum acceperunt, quem ita ſalutarunt: Felix & fauſtus eſt aduentus tuus in vrbe & patriam noſtram, ſerue Dei Alexander: tuo enim aduentu omnes res noſtræ feliciores factæ ſunt. Eſto igitur fortis pro nomine Domini noſtri Ieſu Chriſti, neque quicquā dubites. Cùm adhuc illi verba facerent, iuſſit Tyberianus Alexandrum ante tribunal ſiſti. Quem cum prope ſe haberet: Agè, inquit, Alexander, mihi obrèpera, tanquam patri tuo, & mecum veniens diſs ſacrificium offeras: id enim ſi faciſ, audientibus hiſ omnibus.

omnibus, tibi pollicor, te statim absoluendum esse: ac, si ex illa ipsa hora mecum esse volueris, eris ut vnus ex ijs, qui principem locum in exercitu ipso tenent: at si mecum esse tibi non placuerit, liceat ire quocunque libet. Hæc cum beatus Alexander audiuis-
En vt sancti
aspiciatur
vita huius
blandimera
 set, ridens dixit: O acerbam & tristem consolationem, qua in me vsus es. Verba ista tua acerbatis plena sunt, ista enim admonitio maiorem cruciatum animæ meæ affert. Sed auertat hoc Deus, ut ego consilium tuum sequar. Sapissimè tibi dixi me Christianum esse, & impuris dæmonibus non sacrificare. Illud igitur scito, me nihil aliud, nisi quod audiuisi, posthac dicturum. Tunc Tyberianus egressus ab vrbe, præcepit militibus, ut Alexandrum vincitum per viam publicam ducerent, & ipsum Tribunum Martyr sequeretur.

Cum igitur Tyberianus ad fluminis, quod supra diximus, vadum alterum venisset, qui locus quadraginta fere milliariis distabat à Berœa vrbe, ubi & hospitia multa erant, illic Martyrem expectabat. Postea verò, quàm Alexander martyr eò venit, ubi erat Tyberianus, eum rogauit, ut tempus sibi concederet, quò Deum orare posset. Cumque illic vidisset magnam arborem nucem, ad illam accessit, sub qua flexis genibus sic Deum orauit: Domine Iesu Christe, mitte Angelum tuum, & accipe animam meam, quoniam nihil amplius ferre possum. Cum verò Tyberianus Alexandrum precantem vidisset: Rursus, inquit, magicas preces iste aggreditur. Miror ego valde, vnde nam iste has prudentes orationes didicit: scio enim manibus meis illum educatum, & militem creatum fuisse: neque vnquam noui, quòd ille hæc sciret. Hoc igitur est, quod valde miror, vnde nam hæc didicerit. Illum igitur ad se vocauit, & his verbis affatus est: Agè iam, Alexander, dijs sacrifica. Ad hæc ille: Verè mens tua tenebris perfusa est, qui cogis me denuò tibi dicere, quod sapissimè dicentem me audiuisi. Hæc ubi audiuit Tyberianus, iussit oleum calidissimū fieri, & supra illius terga effundi. Angelus autem Domini venit, & vas, in quo oleum erat, confregit, & oleum ipsum in ministros Tyberiani effudit. Id verò cum ille vidisset, furore accensus, ac ministros increpans: Iræne, inquit, nihil potuistis isti facere? neque quicquam Alexander passus est? Tunc vinctibus eum cædi iubens, aiebat: Sacrifica dijs, Alexander. Ad hæc ille: Obmutescite, satana, qui veritatis es inimicus, & patris tui diaboli amicus. Hæc Præses audiens, iratus illi est, & dentibus frendens, iussit, facie in terram versa, prosterni sub nuce illa, & à quatuor carnificibus verberari. Cum ille autem verberaretur, vocem nullam emittebat. Tunc videns Tyberianus, quòd nihil proficeret, iussit milites desinere. Alexander verò cum surrexisset, has preces ad Deum fudit: Domine Deus, benedicas, quæso, arbori huic, quoniam sub eius ramis nomen sanctum tuum confessus fui. Hæc ubi Alexander dixisset, Christianorum hominum multitudo, quæ vsque ad arborem, quam diximus, comitata cum fuerat, salutato illo, in regiones suas reuersi sunt.

Milites autem, cum sanctum martyrem apprehendissent, abiērunt per viam illam, per quam à Præside iussi fuerunt: Præses verò sequebatur, cateruam secum habens: cumque milites illos vnà cum beato martyre consecutus esset, simul in locū quendam venerunt, Bortiam nomine. Quæsiuit autem Præses ab eius loci hominibus, quam via compendiosius ad Europolitarum prouinciam peruenire possent. Illi responderunt, compendiosius iter futurū, si transeuntes per montes, in campum quendam descenderent, in eum locum, qui dicebatur Burtodexion. Cum enim Tyberianus multos Christianos in vrbe Adrianopoli esse audiuisset, deflexit de via publica, ne in vrbe illam ingrederetur. Cum igitur eam vrbe à dextera, & castrum à sinistra reliquisset, transiit per montes, illos, sicut ab eius loci hominibus didicerat, & venit in Burtodexion. Cum verò beatus martyr Alexander illuc venisset, matrē suam inuenit. Quæ, viso filio, ad eius pedes se deiecit, & flere cœpit. Postea verò surrexit, & filium osculata est. Tum beatus Alexander illi dixit: Noli, mater mea, flere: spero enim futurum, ut Domini mei Iesu Christi ope adiutus, crastino die cursum meum perficiam. Mansit autē Tyberianus apud castrum illud, & octaua noctis hora illinc discessit, & milites suos sequi iussit, Alexandrum vincitum ducentes.

Orto autem sole, venit ad fluuium quendam, apud quem erat hospitium. Fluuium autem illum eius loci homines Zioncellum vocari dixerunt. Illic beatū Alexandrum Tyberianus ad se accersuit, eique dixit: Agè, Alexander, audi me, deosque ipsos confitere. Tum Alexander: Vanissime, inquit, homo, & patri tuo satanæ addicte, rursus me interrogas, & deos vocas, qui nō sunt? Ad hæc Tyberianus: Multos cruciatus tibi adhibui, neque quicquam adhuc profeci, & ab vrbe & patria mea peregrinatus sum, ne-
 que ad-

que adhuc assequi potui, vt te ad deos cōuerterem. Nunc igitur scito, hodierno die re-
rum tuarum finem futurum. Idque cū dixisset, ad eum locum properabat, in quo
Christi martyr certamen suum confecturus erat. Celeriter igitur ad locum peruenit,
qui Drizipera vocabatur. Sedit verò in sublimi quodam loco vltra fluuium Erginam,
ad orientem solem conuersus. Cumque Alexandrum accersiuisset: *Es,* inquit, *finis*
tuus hodierno die præsò est. Tibeo corpus tuum in fluuium proijci, vt ferà illa, quæ
sunt in aquis, carnes tuas consumant. Gratias, inquit Alexander, tibi agam, Tyranne, si
verè facies quod dixisti, vt eripiat me Dominus de manibus tuis iniquis. His auditis,
sententiã aduersus illum Tyberianus pronunciauit. Cumque quatuor militibus cum
securi ferendum tradidisset, illos dimisit, & illinc abiit.

Gratias agit
martyr, si
morti addi-
catur.

Cap. 21.

Milites igitur illum apprehenderunt, & ad dexteram partem eius viã ad Boream
vergentẽ festinabant, vt facerent quod iussi fuerant. Beatus verò Alexander cū huc
atque illic circumspexisset, & turbas, quæ ad eius spectaculũ conuenerant, vidisset, pe-
tijt à carnifice, vt Dei orandi facultatem ei præberet: idque cū carnifex concessisset,
aquam petijt. Tunc vnus ex ijs, qui ad spectaculũ venerat, vase quodam aquam è flu-
uio Ergina celeriter ad beatum Alexandrum attulit. Ille verò manus & faciem lauit,

Totum cor-
pus Cruce
ter signat.

Esa. 6.

ac totum corpus Cruce ter signauit, & ad Orientem conuersus: Gloria, inquit, tibi sit,
Deus patrum nostrorũ, Abraham, Isaac & Iacob, quem omnia contremiscunt & ado-
rant, cæli & terræ opificem, & totius cælestis potentie effectorem. Te quoque vniuer-
sarum rerum Deum corporeis oculis non spectabilem, incorruptum & inuiolatũ. Se-
raphini magno cum timore adorant, qui non audentes erectis oculis te intueri, cla-
mant: Sanctus, Sanctus, Sanctus: plena est omnis terra gloria tua. Solipse per atherẽ
quadrigam suã ducens, tibi benedicit. Terra & homines, qui in terris sunt, iumenta &
omnis spiritus tibi gloriam canunt, qui solus es in omnia secula Pater, Filius, & Spiritus
sanctus. Recordare, Domine, illorum, qui te meruentes, tibi grati sunt, & sanctum no-
men tuum decantant. Ne despicias me, Domine benignissime, seruum tuum peccato-
rem & indignum. His dictis, se ad eam turbam, quæ illuc venerat, conuertit ac dixit:
Admoneo vos fratres & patres, Dei que mei nomine vos hortor, vt labores meos re-
cordemini, quos pati non recusauit. neque enim piger fui pro nomine Domini nostri
Iesu Christi, vt propitijs fiat peccatis meis, & genti nostræ, quoniam misericors
est & clementissimus ipse Dominus Iesus Christus. Scitis enim, fratres, quantum iter
fecerim cum impio & iniquo Tyberiano, qui per totã viam nunquã mihi parcens,
multos cruciatu in me intulit. Sed hæc omnia sustinui propter nomen Domini nostri
Iesu Christi, vt cursum meum perficerem, & Tyrannum contra me bellum gerentem,
& diabolum concertantem superarem: ipse enim fuit adiutor Tyberiani.

Cap. 23.

Orat Deum
iam iamque
gladio feri-
endus.

Cumque hæc turbis dixisset, ad carnificem conuersus: Mane, inquit, frater, parum-
per, vt adhuc Deum orem: ac, flexis genibus, ita Deũ precatus est: Domine Iesu Chri-
ste, exaudi seruum tuum, qui nominis tui causa laborauit, & da gratiam corpori meo,
vt quo loco illud repositum fuerit, illic signa, prodigia & curationes ad tui nominis
gloriam edantur. Statim autem vox hæc è cælis demissa est: Quæcunque petijsti, di-
lecte & perfecte martyr Alexander, omnia faciam, neque quicquam denegabo. Iam
verò veni, & cum patribus tuis requiesce: paratum enim est tibi Regnum cælorum,
teque Michaël Archangelus excipiet, coronam recepturum, quam concupiisti. Hac
voce audita, beatus Martyr surrexit è terra, & milites hortatus: Citò, inquit, fratres,
facite quod iussi estis. Cælestinus autem quidam (sic enim appellabatur vnus ex ijs, qui
illic stabant) ei dixit: Ego sum, Martyr Christi, cui negocium hoc impositum est: sed
precare Deum pro me, ne mihi peccato ea res sit. Tunc beatus Alexander: Agè, in-
quit, fili, fac quod iussus es: peccatum enim non est facere, quod iussus fueris. Hoc
cū ille dixisset, gladium eduxit Cælestinus, & linteo sumpto, oculos beati Alexandri
contextit. Cū verò illum percutere voluisset, Angelum assistentem vidit, neque am-
plius ausus est manus in ipsum inferre. Tum beatus Alexander: Agè, frater, fac quod
iussus es. At carnifex: Timeo, inquit, serue Dei: Video enim viros quosdam terribiles
circa te stantes. Tum beatus Alexander Deum ita precatus est: Domine Iesu Chri-
ste, vt hac hora martyrium complere possim. His precibus ad Deum missis, Angeli pa-
rumper ab ipso recesserunt. Itaque carnifex Alexandri caput gladio abscidit: eiusque
beati viri animam Angeli ad cælum sustulerunt. Deum ipsum magna voce laudantes,
turbis omnibus, quæ illic erant, audientibus. Itaque beatus Alexander martyrium
compleuit in Patris, Filij, & Spiritus sancti nomine.

Carnifex nõ
audet eum
cædere.

Gladio per-
cussus mi-
grat ad Do-
minum.

Eius

Eius autem mater cum properans ad eum locum venisset, qui Zorolus dicebatur, quarens à militibus Tyberianis: Vbinam, inquit, est filius meus? Tum illi vnus è militibus respondit: Sententia hodie filio tuo decreta est in loco quodam, qui appellatur Drizipera: distat autè hinc locus ille (vt opinor) ferè decem & octo miliaribus. Cum igitur mater sem ita se habere didicisset, publicam viam ingressa, venit in eum locum, qui Drizipera nomen habatur. Dum verò iter faceret ac lamentaretur, & tanquam vos aliqua proprium vitulum quarens, ingemisceret, occurrit militibus. Illi enim cum sancti Martyris caput absceidissent, eius corpus in fluuium proiecerant. Diuina verò prouidentia factum est, vt quatuor canes in fluuium illum venirent, & sancti Martyris corpus inuentum, è fluuio extraherent, suisque linguis illud lambentes, ac propè sedentes custodirent. Vt autem beati Alexandri mater duobus miliaribus prope locum illum venisset, in quo Martyris corpus situm erat, duo illi canes accurrentes, ipsi obuiam venerunt, & vterque, vnus à dextera parte, alter à sinistra, mulierem ipsam ad eius filium rectà deduxerunt. Illa verò sancti Martyris corpus accepit, & vnguentis multis ac preciosis linteis inuolutū, deposuit in monumento quodam insigni vltra fluuium Erginam, occidentem solem versùs, quemadmodum Spiritui sancto visum fuit. Postea verò, quàm Spiritum sanctum adiutorem habès, omnia, quæ cupiebat, expleuit, Domini nostri Iesu Christi præstante gratia, Angeli multi vnà cum ea palmos caneabant.

Magna verò quædam miracula beatus martyr Alexander edens, adiuvat eos, qui vexantur, & his, qui diuturnis morbis affliguntur, curationem affert, Christi ope auxiliante, cuius ipse particeps factus est. Martyrium autem compleuit sanctus Alexander xiiij. die Mensis Maij, sub Tyberiano illo homine valde impio, imperante Maximiano, iniquo & impio tyranno, in nobis autem regnante Domino nostro Iesu Christo Salvatore: Cui gloria & imperium in secula seculorum, Amen.

Apparuit autem sanctus Alexander, completis rebus omnibus, matri suæ, eique dixit: Benè, mater, laborasti, & per totam viam defatigata es, vt proprium filium sequerètis. Det tibi Dominus meus Iesus Christus in Regno suo, vt mecum vnà mercedem habeas. Ne igitur mœore afficiaris: sed pueros tuos tecum habens, cum pace redeas in locum tuum: spero enim à Domino meo Iesu Christo me impetraturum esse, vt citò te quoque assumat in eum locū, in quo ego sum. Hæc cum beata illa Poemenia audiisset, & Dei gloriam celebras ipsi gratias egisset, vnà cum pueris suis lata reuerfa est, per suasum illud habens, quòd beatum Alexandrum Domino nostro Iesu Christo magnum donum obtulisset. Magna igitur gratia eo in loco inest, vbi reposita sunt sancti & gloriosi Martyris preciosæ reliquiæ, in gloriam & laudem Christi Dei nostri: quoniam ipsi gloria est in secula seculorum, Amen.

DE S. SERVATIO TVNGRORVM EPISCOPO, EX GREGORII TVRONENSIS HISTORIA

Francorum: Lib. 2. cap. 4. 5. 6.

MULTAE hæreses eo tempore Dei Ecclesias impugnabāt, de quibus plerunque vltio diuina data est. Nam & Athanaricus Gotthorum rex magnam excitauit persecutionem: qui multos Christianorum diuersis pœnis affectos, gladio detruncabat. Vnde factum est, vt exigente iudicio Dei, propter effusum iustorum sanguinem, regno depelleretur, & esset exul à patria, qui Dei Ecclesias impugnabat. Sed ad superiora redeamus.

Igitur rumor erat, Hunnos in Gallias velle prorumpere. Erat tunc temporis in Tungris oppido Seruatius, eximie sanctitatis Episcopus, qui vigilijs ac ieiunijs vacans, crebro lachrymarum imbri perfusus, Dei misericordiam deprecabatur, ne vnquam gentem hanc incredulam, seque semper indignam, in Gallias venire permetteret. Sed sentiens per spiritum sanctum, pro delictis populi hoc sibi non fuisse concessum, consilium habuit petendi urbem Romam, scilicet vt adiunctis sibi Apostolicæ virtutis patrocinijs, quæ humiliter à Deo flagitabat, facilius obtinere mereretur. Accedens ergo ad beati Petri Apostoli tumulum, deprecabatur auxilium bonitatis eius, in multa absti-